

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Sebő Gyula ügyvéd (cím) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek,
a dr. Bilák Andrea jogtanácsos által képviselt **I. rendű alperes neve (cím)** I. rendű és az NHGT Ügyvédi Iroda (cím) által képviselt **II. rendű alperes neve (cím)** II. rendű alperes ellen, megállapítás iránt indított perében,
a Fővárosi Bíróság 2008. június 11. napján kelt, 22.G.41.843/2007/9. számú ítélete ellen a felperes fellebbezése folytán, a 2009. január 23. napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy tizenöt nap alatt fizessen meg az alpereseknek személyenként 300.000 (Háromszázezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi továbbá a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 900.000 (Kilencszázezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Ezen ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította, s kötelezte a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az I. r. alperesnek 1.000.000 forint, a II. r. alperesnek 1.200.000 forint perköltséget, továbbá az államnak külön felhívásra 900.000 forint eljárási illetéket.

Ítéletét az alábbiakkal indokolta:

A II. r. alperes a K. Rt.-vel 1994. november 29-én 100.000.000 forint kölcsön nyújtására irányuló, majd 1995. június 29-én az átmenetileg lekötött forgóeszköz finanszírozására rulírozó módon igénybe vehető rövid lejáratú kölcsönre vonatkozó

szerződést kötött, amelynek alapján a bank további 100.000.000 forint kölcsönt folyósított a II. r. alperesnek. A szerződő felek 1995. június 29-én a Ptk. 267. §-ában foglaltak alapján keretbiztosítéki jelzálogjogot alapítottak 200.000.000 forint és járulékaik erejéig a felek közötti tartós kölcsönjogviszonyból, bankgaranciára irányuló megbízási jogviszonyból, készfizető kezesi jogviszonyból, illetve a jövőben létrejövő jogviszonyból keletkező valamennyi banki követelés és járulékaik biztosítására, a II. r. alperes tulajdonában volt ... kerületi, ... helyrajzi számú ingatlan 20.840/70.911-ed eszmei hányadára (a perbeli ingatlanhányadra), illetve a II. r. alperes tulajdonában álló további 4 ingatlan(hányad)ra. A jelzálogjoggal terhelt ingatlanok tulajdonjogát a D. Kft., majd a perbeli ingatlanhányad tulajdonjogát csere jogcímén a felperes, a további 4 ingatlan tulajdonjogát az I. Kft., illetve az IS Kft. szerezte meg.

A II. r. alperes 1997. július 17-ére eső kezdő időponttal felszámolás alá került.

A KH Rt. 1998. március 27-én a II. r. alperessel szemben fennálló 299.379.881 forint követelését a biztosítékként kikötött fedezetekkel együtt a KKB Rt.-re engedményezte. A KKB Rt. 1998. május 15-én előterjesztett igénybejelentését a II. r. alperes felszámolója 1999. február 3-án visszaigazolta.

A KKB Rt. 2001. április 20-án a II. r. alperessel szembeni követelését az I. r. alperesre engedményezte. Az engedményezési szerződésben a követelés összegét 430.671.770 forintban jelölték meg. Engedményezésre kerültek a követelés biztosítékai is, beleértve e per tárgyát képező ingatlanhányadra bejegyzett keretbiztosítéki jelzálogjogot is.

Az I. r. alperes hitelezői igényét a II. r. alperes felszámolóbiztosza 2005. május 13-án 131.889.350,50 forint összegben „f” kategóriás, 865.513.865 forint összegben „g” kategóriás követelésként nyilvántartásba vette, majd 2007. július 4-én a hitelezői igényt összesen 1.131.000.000 forint összegben igazolta vissza.

A KKB Rt. 2000. október 12-én érkezett keresetével a Fővárosi Bíróság előtt pert indított a D. Kft. ellen. A felek személyében bekövetkezett változásokra tekintettel a per felperese utóbb a CFP Rt., illetve a per további alperesei, a D. Kft.-től a jelzálogjoggal terhelt ingatlanokat megszerző felperes neve (II. r. alperes), az IS Kft. (III. r. alperes) és az I. Kft. (IV. r. alperes) lettek. A Fővárosi Bíróság 7.G.40.804/2005/16. számú ítéletével kötelezte a per III. és IV. r. alperesét annak tűrésére, hogy a CFP Zrt. 131.889.350,50 forint tőkére, 2005. április 30. napjáig lejárt 865.513.865 forint kamatára, továbbá a tőke után 2005. május 1. napjától a kifizetés napjáig járó évi 43,5 + 6% kamatára, valamint a lejárt kamat után 2005. május 1. napjától a kifizetés napjáig járó évi 6% késedelmi kamatára fennálló követelése erejéig a III. és IV. r. alperesek tulajdonában álló jelzálogjoggal terhelt ingatlanokból bírósági végrehajtás útján kielégítést keressen.

A per II. r. alperese - jelen per felperese - elleni kereseti kérelem tekintetében a per tárgyalását felfüggesztette a folyamatban lévő peres eljárások jogerős befejezéséig. A ... kerület, ... helyrajzi számú ingatlan a felperes és a DK Rt. közös tulajdonában áll. A felperes a perbeli tulajdoni hányadát 2003. január 29-én kelt adásvételi szerződéssel, 1.500.000 forint vételár ellenében az IE Kft.-re átruházta. A DK Rt., illetve az elővásárlási jog gyakorlására általa kijelölt kft. az adásvételi szerződés hatálytalansága, és annak megállapítása iránt indított pert a Fővárosi Bíróság előtt, hogy az adásvételi szerződés a felperes és az elővásárlási jog gyakorlására kijelölt kft. között jött létre. A Fővárosi Bíróság a 22.G.41.329/2005/44. számú, nem jogerős

ítéletével a felperesek keresetének helyt adott.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy a tulajdonában álló perbeli ingatlanhányadot terhelő jelzálogtartozás nem az I. r. alperes által közölt, és a felszámoló által is visszaigazolt 1.131.000.000 forint. Arra hivatkozott, hogy a Pp. 123. §-a alapján a negatív megállapítási kereset előfeltételei fennállnak: a felperes jogainak megóvása az I. r. alperessel szemben szükséges és teljesítést nem követelhet, a per tárgya miatt pedig a II. r. alperes perben állása kötelező. A tényállás részeként előadta, hogy a 22.G.41.329/2005. szám alatt folyamatban lévő perben vitás az ingatlan forgalmi értéke, amelynek meghatározása szempontjából jelentősége van a jelzálogjoggal biztosított követelés összegének. Azt állította, a II. r. alperes elleni felszámolási eljárásban a felszámoló tévesen igazolta vissza az I. r. alperes lejárt kamatokra vonatkozó igényét.

Az I. és II. r. alperesek védekezésükben elsődlegesen a per megszüntetését kérték a Pp. 130. § (1) bekezdés b) és d) pontja alapján, tekintettel a tényállásban megjelölt eljárásokra; a II. r. alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, azzal, hogy a megállapítási kereset előterjesztésének törvényi feltételei nem állnak fenn.

Az elsőfokú bíróság a keresetet nem találta megalapozottnak.

Elsősorban azt vizsgálta, hogy helye van-e a per megszüntetésének az alperesek által felhívott Pp. 157. § a) pontja, illetve a 130. § (1) bekezdése alapján, és megállapította, hogy a felperes keresetében érvényesített igény elbírálása nem tartozik a felszámolási eljárást lefolytató bíróság hatáskörébe, figyelemmel arra, hogy a felperes a II. r. alperessel szemben nem pénzkövetelést érvényesít, illetve a kereseti kérelem elbírálása nem érinti a II. r. alperes felszámolási vagyonát, s nem állapítható meg a d) pontban meghatározott perfüggőség sem.

Az elsőfokú bíróság a keresetnek megfelelően vizsgálta, hogy fennállnak-e a megállapításra irányuló kereset Pp. 123. §-ában meghatározott feltételei. A Pp. hivatkozott rendelkezése szerint a számadási kötelezettség megállapítására irányuló kérelemen kívül egyéb megállapításra irányuló kérelemnek csak akkor van helye, ha a kért megállapítás a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása végett szükséges, és a felperes a jogviszony természeténél fogva, vagy a kötelezettség lejártának hiányában, vagy valamely más okból teljesítést nem követelhet. Az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a megállapítási kereset együttes feltételei nem állnak fenn, a felperes alperesekkel szembeni jogainak megóvása külön per megindítását nem teszi szükségessé, a felperes a tényállásban megjelölt, ellene folyó eljárásokban jogosult és a jóhiszemű pervitel szabályai szerint köteles érdemi ellenkérelmet előterjeszteni, s annak részeként jogi álláspontját kifejteni, a tényállást illetően nyilatkozatot tenni, és arra vonatkozó bizonyítékait, bizonyítási indítványait előterjeszteni. Noha helytállóan hivatkozott a felperes arra, hogy sem az I. r., sem a II. r. alperessel szemben marasztalásra irányuló keresetet a jogviszony természeténél fogva nem terjeszthet elő, azonban a Pp. 123. §-a által megkívánt egyik feltétel fennállása nem teszi megalapozottá a felperes negatív megállapítási keresetét.

Az elsőfokú bíróság ítéletét a felperes támadta meg fellebbezéssel, melyben annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság újabb eljárás lefolytatására és

újabb határozat hozatalára utasítását kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megsértette az elsőfokú eljárás lényeges szabályait, amikor az eset körülményeinek alapos vizsgálata nélkül döntött úgy, hogy a negatív megállapítási kereset előterjesztésének a Pp. 123. §-a szerinti együttes feltételei nem állnak fenn.

Úgy vélte, tévedett az elsőfokú bíróság abban, hogy nem szükséges a felperes jogainak megóvása végett a megállapítási per. Arra hivatkozott, hogy a felperes jogainak megóvása éppen amiatt teszi szükségessé és nélkülözhetetlenné az „alperes” követelésének tisztázását, mert arra a felperesnek semmilyen más, bíróság előtti lehetősége nincsen. A követelés mértéke lényegesen befolyásolja a ... kerületi átruházott ingatlanhányad forgalmi értékét, e nélkül az elővásárlási jog tárgyában folyó per nem dönthető el, e tény annak a pernek az eldöntéséhez szükséges jogi előkérdés. Ez azonban nem volt annak a pernek a tárgya, s abban az eljárásban ilyen módon az alperesi követelés pontos mértéke nem volt és a jövőben sem tisztázható; ennek híján azonban nem határozható meg annak az ingatlannak az értéke, amely a másodfokon folyamatban lévő per tárgya. A jelzálogjoggal biztosított követelés mértékének bizonyítása abban a perben alperes kötelessége volt.

Azt állította, az elsőfokú bíróság megalapozatlanul állapította meg minden bizonyítás lefolytatása nélkül (az ítélet 2. oldalának első sorában), hogy „a Bank további 100.000.000 forint kölcsönt folyósított a II. r. alperesnek” (azaz a R Rt.-nek).

A felhozott indokok alapján a felperes jogainak megóvása szükségessé tette a negatív megállapítási per megindítását, mert ennek híján jogai sérelmet szenvednek mind a Fővárosi Ítéltáblán folyó másodfokú eljárásban, (ahol az alperes követelésének mértéke nem bizonyítható), mind pedig a felperes ellen alperes által indított - végrehajtás tűrésére kötelezés iránti - felfüggesztett eljárásban, amelynek folytatása nem a felperes elhatározásától függ, hanem az alperestől. Úgy vélte, „a felfüggesztés időtartama alatt a pernek semmilyen hatálya nincs, ezért úgy tekintendő, mintha a felfüggesztéssel a per befejezett lenne. Emiatt azt létező igényérvényesítési lehetőségnek nem lehet tekinteni”. Ezért a felperesnek nincs semmilyen garantált és szabad akaratától függő lehetősége arra, hogy bíróság előtt vitathassa az alperes jelzálogjoggal biztosított végrehajtható követelésének aktuális mértékét. Emiatt téves az elsőfokú bíróság azon álláspontja, hogy a felperes az említett perekben jogosult a kereset tárgyának érvényesítésére, a jelzálogjoggal biztosított követelése mértékének vitatására.

Úgy vélte, az elsőfokú bíróság nem vizsgálta teljes terjedelmében a kereset jogi indokait és a felhozott bizonyítékokat, így teljesen figyelmen kívül hagyta a felperes által előterjesztett arra vonatkozó bizonyítékokat is, hogy az alperes végrehajtható követelése „százmillió Forint (ki nem folyósított és csak virtuálisan jelzett, »átkönyvelt«) kölcsönösszeggel valójában kevesebb”. Azt a szakvéleményt sem tartotta lényegesnek, hogy egy behajtó cég sem jogosult banki kölcsön tartozásra napjainkban 41 %-os ügyleti kamat érvényesítésére és végrehajtására. Ezért szükséges az új eljárásban nagy terjedelmű bizonyítás lefolytatása.

Az új eljárásra indítványozta a Fővárosi Bíróság másik bírójának kijelölését, mert a perrel összefüggő és a másodfokon folyó perben is ugyanaz a bíró járt el, mint a jelen eljárásban. Véleménye szerint nem zárható ki az eljárásban elutasító döntést

hozó bíró elfogultsága.

Fellebbezését azzal egészítette ki, hogy nem lehet vitás, magának az I. r. alperesnek is fontos jogi érdeke fűződik ahhoz, hogy a jelen perben kérje a jelzálogjoggal biztosított és végrehajtani kért követelésének pontos megállapítását.

A fellebbezést annyiban pontosította, hogy „az I. r. alperes - minden jogalap nélkül - 43,5 %-os ügyleti kamatot + 6 %-os késedelmi kamatot érvényesít 131.889.350 forint bank-kölcsön után, (melyben százmillió forint virtuális, sohasem folyósított kölcsön van!) melyre a felszámolási eljárásban 999.110.650 forint a kamatkövetelése.”

A jelzálogjoggal biztosított I. r. alperesi követelés mértéke és a perbeli ingatlanhányad forgalmi értéke között amiatt van szoros összefüggés, mert a követelés nagyságától nagyban függ a jelzálogjoggal terhelt ingatlanhányad forgalmi értéke. Ettől a forgalmi értéktől függ a másodfokú eljárásban az ingatlan átruházásáról szóló szerződés tartalmi minősítése, és egyben az, hogy van-e elővásárlási joga az ottani felpereseknek.

Az említett perben hivatkozott részítélet ellen a jelen perben sikertelenül beavatkozók perújítással éltek, amely eljárás amiatt van folyamatban, mert a perújító alperesek által becsatolt könyvvizsgáló szakvéleménye szerint 100.000.000 forint bankkölcsönt csak „átkönyveltek”, de azt semmilyen pénzmozgás nem kísérte, így ún. virtuális kölcsönről van szó, melyet a bank követelésként kezelt és engedményezett az I. r. alperes jogelődjének anélkül, hogy azt ténylegesen folyósította volna.

Az első fokú ítélet indokolása más téves, megalapozatlan tény is megállapít, nevezetesen:

A perbeli ingatlanhányad tulajdonjogát a felperes, addig további 4 ingatlan tulajdonjogát az I. Kft. és az IS Kft. szerezte meg. (Ezzel szemben tény, hogy az I. r. alperesnek összesen 4 ingatlanra van jelzálogjoga bejegyezve, melyek közül 1-1 képezi az I. Kft. és az IS Kft. tulajdonát.)

A hivatkozott perújításban csatolt szakvélemény szerint minden jogalapot nélkülöz az, hogy a pénzbehajtó (banki jogosultságokkal nem bíró) I. r. alperes - a törvényes késedelmi kamat helyett még ma is - 43,5%-os ügyleti és 6% késedelmi kamatot érvényesít a felperessel szemben.

Az I. r. alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult.

Álláspontja szerint a fellebbezés teljességgel megalapozatlan, és a tényállás, valamint a felperes által hivatkozott jogszabályhely téves értelmezésén alapul.

Álláspontja szerint a jelenleg is folyamatban lévő több eljárás, különösen a Fővárosi Bíróság előtt 2.G.41.329/2005/44. szám alatt indult és a jelen per alperesének fellebbezése folytán most a Fővárosi Ítéltáblán folytatódó, illetve a XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság előtt 15.P.XIX.21.905/2006. szám alatt folyamatban lévő ügyekben a felperesnek joga és - a jóhiszemű pervitel szabályai szerint - kötelessége is jogainak az alperessel szembeni megvédése, amennyiben állításainak bármilyen jogos alapja van. Erre vonatkozóan külön megállapítási per indítása nem lehetséges.

A felperesnek az a fellebbezésben előadott állítása, hogy az alperes követelése „vitatott”, nem felel meg a valóságnak, ez a becsatolt dokumentumokból is minden kétséget kizáróan megállapítható. A II. r. alperes felszámolója a követelést a Fővárosi Bíróság 10.Fpk.01-96-000683/459-XXVIII. számú jogerős végzésében foglaltaknak megfelelően vette nyilvántartásba, mind a besorolás, mind az összeg tekintetében jogerős ítélet született, így az I. r. alperes követelése vitatottnak semmiképp nem tekinthető. Az I. r. alperes követelése jogalapját az eljáró bíróságok minden kétséget kizáróan állapították meg hosszas bizonyítási eljárás után, azösszepszerűség az Igazságügyi Szakértői Intézet által készített szakvélemény alapján került meghatározásra.

A II. r. alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására és a felperes perköltségben marasztalására irányult.

Álláspontja szerint ezen Fővárosi Bíróság ítéletében kifejtett jogi álláspont helytálló.

A Fővárosi Bíróság előtt 22.G.41.329/2005/44. szám alatt folyamatban volt perben a felperes neve-nek mint ezen per alperesének, lehetősége volt bizonyítási indítványt előterjeszteni a perbeli ingatlanhányad forgalmi értékének meghatározása érdekében. Szakértői bizonyításra azért nem került sor, mert a felperes neve a szakértői díj előleget határidőben nem fizette be, a felperes e mulasztásának „orvoslására” indította alperesek ellen a megállapítási keresetet.

A per tárgyát képező ... terület, ... helyrajzi számú ingatlan 20840/70911-ed eszmei hányada II. r. alperes tulajdonát képezte, amely ingatlanrészt a CFP Zrt. javára bejegyzett jelzálogjog terhel. Jelenleg a felszámoló által közölt visszaigazolás szerint azon tartozás összege, amelynek biztosítéka e jelzálogjoggal terhelt eszmei hányad, 1.131.000.000 forintot tesz ki. Úgy vélte, a felszámoló által visszaigazolt és a felszámolási eljárást lefolytató bíróság által jóváhagyott és nyilvántartásba vett tartozásösszepszerűsége nem vitatható, annak megállapítása nem lehet külön per tárgya.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a döntése alapjául szolgáló tényeket helyesen állapította meg, s helytálló az abból levont jogi következtetése is.

Az elsőfokú bíróság által - az előzményekre is kiterjedően - megállapított tényállásnak a felperes által a Pp. 123. §-ára alapított, megállapításra irányuló kereset elbírálása szempontjából annyiban volt jelentősége, hogy a felperes tulajdonát képező ingatlanhányadot terhelő jelzálogjogra tekintettel van-e helye a jelzálogjoggal biztosított követelésösszepszerűsége megállapításának, illetve a felszámoló által az I. r. alperes felé visszaigazolt összegre vonatkozóan nemleges megállapításra irányuló keresetnek vagy sem.

Ahogyan ezt az elsőfokú bíróság helyesen megállapította, a Pp. 123. §-a szerinti megállapításra irányuló keresetnek csak akkor van helye, ha a kért megállapítás a felperes jogainak az alperessel (alperesekkel) szemben való megóvása végett szükséges, és a felperes a jogviszony természeténél fogva vagy a kötelezettség lejártának hiányában, vagy valamely más okból teljesítést nem követelhet.

A negatív megállapítási kereset egy jogviszony fennállásának vagy fenn nem állásának megállapítására irányulhat. Adott ügyben azonban a felperesi kereset nem egy jogviszony fenn nem állásának megállapítására vonatkozott, hiszen a tulajdonát képező ingatlanon fennálló jelzálogjog, mint jogviszony fennállását a felperes sem vitatta, csupán azt állította, hogy annak összege nem a II. r. alperes felszámolója során a felszámoló által visszaigazolt I. r. alperest illető hitelezői igényösszege szerint áll fenn. E körben a felperes azt sem jelölte meg, hogy álláspontja szerint milyen összegű ez a tartozás.

A kialakult bírói gyakorlat alapján (BH1985/195., 2005/146., Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.171/2005/13.) olyan tényre és jogra vonatkozóan, amelyre a felperes védekezésésként az ellene indított eljárásban hivatkozhat, a jogvédelem szükségességének hiányában a megállapítási kereset törvényi előfeltételei nem állnak fenn. Mivel a felperes mint jelzálog-kötelezett az ellene a zálogtárgyból való kielégítés tűrése iránt indított, valamint az elővásárlási jog gyakorlásával kapcsolatos perekben védekezésésként hivatkozhat arra, hogy a követelés nem a zálogjogosult által megjelölt összeg, ezért e tárgyban külön megállapítási kereset előterjesztésének nincs helye.

Tévesen hivatkozott a felperes arra, hogy a tárgyalásában felfüggesztett pernek nincs semmiféle joghatása. A keresetindítás, illetve a perindítás anyagi és eljárásjogi joghatását nem befolyásolja a per tárgyalásának felfüggesztése (Pp. 156. §), a Pp. 155. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a tárgyalás felfüggesztésével minden határidő megszakad; a felfüggesztés megszűnésétől azonban a határidő újra kezdődik.

A fentiek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 254. § (3) bekezdésének értelmében - annak helyes indokai alapján - helybenhagyta.

Mivel a fellebbezés nem vezetett eredményre, az ítéltábla a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése értelmében kötelezte a felperest az alperesek javára, a jogi képviseletükkel összefüggésben felmerült, s a másodfokú eljárásban kifejtett tevékenységgel arányban álló, az általános forgalmi adót is tartalmazó ügyvédi munkadíjból eredő másodfokú perköltség megfizetésére [32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1), (2), (5) bekezdés].

A felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 900.000 forint fellebbezési eljárási illeték megfizetésére az Itv. 64. §-a értelmében alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 15. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest azzal, hogy az illetéket külön felhívásra kell megfizetnie.

Budapest, 2009. január 23.

Pálné dr. Mikola Júlia s.k.
a tanács elnöke

dr. Vuleta Csaba s.k.
előadó bíró

dr. Farkas Mária s.k.
bíró

A kiadmány hiteléül:

Bírósági ügyintéző